

V.U. Stefaan Van der Auwera, Waversebaan 66, 3001 Heverlee
Afgiftekantoor 3000 Leuven 1 — P4A9093

PB-PP | B-2/2384
BELGIE(N)-BELGIQUE

Driemaandelijkse

Tijdingen

jaargang 48 nr 2

april - juni 2017

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw
Regionale milieu- en natuurvereniging
Waversebaan 66, 3001 Heverlee

Colofon

Tijdingen is het driemaandelijkse tijdschrift van de regionale natuur- en milieuvereniging Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw. VHM vecht sinds 1969 voor het landschap, de natuur en het leefmilieu in het Dijleland en ver daarbuiten. Daartoe heeft ze een werking ontplooid over vele domeinen: natuureducatie (educatieve projecten, bosklassen, lezingen), natuurbeheer, opleiding natuurgidsen, wandelingen enz. VHM treedt ook op tegen milieudelicten en onderhoudt nauwe contacten met beleidsmakers om de negatieve impact op de natuur te voorkomen of te minimaliseren. Met dit tijdschrift en onze website willen we de leden op de hoogte houden van onze activiteiten. Tintelen uw vingers om mee te helpen, neem dan zeker contact op met ons infocentrum!

infocentrum@vhm.be

016/ 23 05 58

Waversebaan 66

3001 Heverlee

www.vhm.be

De redactie

Stefaan Van der Auwera (layout),
Jo Symons, Waldo Dekeyser.

U heeft foto's of een verslag van een activiteit? Stuur maar op!

Foto's vooraf: Jens D'Haeseleer, DVA, Rik Lenaert.

Druk:
Vanderpoorten,
Kessel-Lo
1000 ex.

Lidgelden

Lid worden kunt u voor 18 euro / jaar (Hoe? Rekeningnummer? **Zie kader hiernaast**). Hiervoor krijgt u 4 x per jaar ons tijdschrift Tijdingen en gratis toegang tot heel wat van onze activiteiten.

Steun

Onze initiatieven, ondermeer de aankoop van natuurgebieden in het Dijleland, kunt u ondersteunen door een gift te storten op het rekeningnummer met duidelijke vermelding 'Gift':

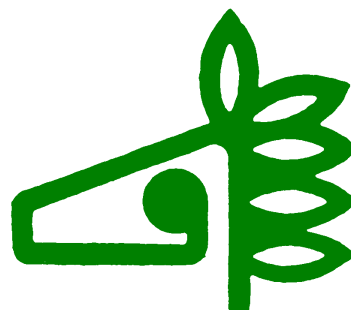
IBAN: BE92 2300 0285 2123

BIC: GEBABEBB

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar (U ontvangt een attest).

Inhoud april - juni 2017

Afscheid van Jo Symons	1		
Doode Bemde Nieuws	3		
Graslandinventarisaties Vroege vogel wandeling	5	Climate Express Tip: Zakje nodig?	14
Zomerkamp Doode Bemde	6	Klimaatwerf '1001 bomen'	16
Bedankt!	7	Vierseizoenenwandeling	17
Boomplantactie Heverleebos	8	Inventarisatie holle wegen 2017	18
Speurneuzen	9	Venenwintertocht	19
Zwerfvuilactie Doode Bemde	13	Cursus natuurgids	20

Neem eens een kijkje op de webstek! Ook op facebook!

In het midden van deze Tijdingen vindt u de uitneembare activiteiten agenda

Waarom lid worden?

- U steunt de natuurontwikkeling in uw streek
- U krijgt driemaandelijks een interessant en mooi verzorgd tijdschrift
- U blijft op de hoogte van de vele leuke, ontspannende en/of leerzame activiteiten

infocentrum

Tel: 016 23 05 58

Op stap met de Vrienden geweest?

Waarom niet eens een klein verslagje en wat foto's maken voor Tijdingen! Stuur maar op naar infocentrum@vhm.be

De Dijlevallei waarderen = lid worden

Stort 18 € voor een individueel of gezinslidmaatschap op rekening VHM vzw

IBAN : BE74 4310 5250 0107

BIC : KREDBEBB

Gelieve bij de overschrijving duidelijk te vermelden of u kiest voor een **individueel lidmaatschap** of **gezinslidmaatschap**. Vermeld bij het gezinslidmaatschap het totaal aantal gezinsleden woonachtig op hetzelfde adres.

OF NOG BETER: **Domiciliëring** → Vraag bij ons een **SEPA-domiciliëringsformulier** aan en bezorg het ons ondertekend en ingevuld terug. In tegenstelling tot vroeger moet u dus niet meer bij de bank een domiciliëring openen, wijzigen of stopzetten, maar rechtstreeks bij VHM.

U krijgt dan steeds en stipt alle Tijdingen in uw bus.

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw

Waversebaan 66

3001 Heverlee

Email: Infocentrum@vhm.be

Webstek: www.vhm.be

AFSCHEID VAN JO SYMONS

VHM IN DIEPE ROUW

Velen van ons hebben Jo nog gekend als de flamboyante jonge secretaris van VHM. Hij kon op algemene vergaderingen de activiteiten van de vereniging in zo'n levendige kleuren en cijfers schetsen dat je er warm van kreeg. Wie zou er beter geschikt zijn geweest om voormalig voorzitter Louis De Smet bij zijn terugreden op te volgen?

Jo kende niet alleen alle VHM-leden met naam, familieleden en toenaam, maar ook alle ambtenaren en politici verantwoordelijk voor het bestuur van de gemeenten waar VHM werkzaam is. Hij nam er deel aan hun feestelijkheden, Vlaamse kermissen, erfgoed- en heemkundige kringen, zonder wandelverenigingen als WSP te vergeten. Kortom, Jo was omnipresent: hij ademde en leefde VHM. Heel zijn leven tot zijn laatste snik stond ten dienste van VHM, ook bij verslechterende gezondheid.

Zijn begeesting voor de natuur heeft hij aan menig nieuwe natuurgids overgebracht, hen de weg tonend voor nieuwe exploraties ook langs omgeploegde, bijna verdwenen en vergeten trage wegen. Liefst van al bracht hij zijn tijd door met kinderen tijdens bosklassen of als gastheer van de vele bezoektjes van onze educatieve projecten.

Nu eens verkleed als tovenaard dan weer in andere rollen. Jo was magisch!

Vraag aan de vele vrijwilligers, die samen met de terreinploeg 290 ha natuur in de Doode Bemde helpen beheren, wie Jo is. Natuurlijk kennen zij hem. Jo leek ook daar wel altijd aanwezig: een welkomend woord voor bezoekers en een schouderklopje voor de werkers. En dan zijn er nog de prachtige bossen waaraan VHM, initieel als actiegroep, zijn naam ontleend heeft. Jo kende er blind zijn weg en heeft er ontelbare klasjes leren luisteren naar de stilte en de vogels, leren ruiken en voelen hoe fijn het is in de natuur.

Jo werd plots geveld, op weg met zijn trouwe vriend Jan, voor een lentewandeling in het bos. Zijn laatste.

Jo, je laat een erg grote leegte achter in onze vereniging. Maar wij beloven jou: jouw boodschap dragen wij samen verder uit!

Germaine Heeren

Onder-Voorzitter VHM

Het Doode Bemde nieuws

Nieuwe terreinploeg voor de Doode Bemde

Sinds 1 maart is er een volledig vernieuwde terreinploeg aan de slag in de Doode Bemde. Gunther Hoebanx en Matthias Willems maken (voorlopig nog met twee) de dienst uit tijdens de week. Hun taak bestaat uit kleinere onderhoudswerken en voorbereidende werken zodat landbouwer en vrijwilliger tijdens de winterse werkdagen de grote volumes werk vlot kunnen verzetten. We wensen hen goede moed, veel werkplezier en vooral... goed weer en niet te veel muggen!

KSA was weer een succes!

De jaarlijkse kaas- en spaghetti-avond was ook dit jaar weer een succes. Maanden voorbereiding door een enthousiaste ploeg zorgde opnieuw voor een vlekkeloze, lekkere, gezellige en druk bijgewoonde avond in zaal De Roosenberg aan het Zoet Water. Niet minder dan 625 maaltijden werden geserveerd. Naast het vergaren van noodzakelijke financiële middelen voor het vlot laten lopen van de werking rond de Doode Bemde (restfinanciering voor aankoop van terreinen, werkmiddelen voor het beheer) is dit ook veruit de grootste verenigingsactiviteit. Bedankt aan de tientallen medewerkers en op naar volgend jaar!

Vele bezoekers weten het niet, maar het grote grasland waar het wandelpad doorloopt was tot 1999 een populierenplantage.

Bomen kappen?

Winterwerk tijdens de zondagse werkdagen betekent meestal het opruimen van takhout. Stapels takken en stammen, kettingzagen ... Bezoekers kijken soms vreemd op. Bomen kappen in een natuurreservaat?

De voorbije winter zijn we lang bezig geweest met een perceel vlak naast de Dijle, aansluitend op het grote grasland waar het wandelpad (de rode lus) langs loopt. Op dit perceel had de vorige eigenaar fijnspar en Canadapopulieren geplant met de bedoeling hout te produceren. Dat was niet uitzonderlijk. Na de tweede wereldoorlog verloren de natte graslanden in de Dijlevallei hun economische betekenis. Eigenaars schakelden toen op grote schaal over op populierenteelt. Die populieren zijn cultuurvariëteiten. Het zijn kruisingen tussen in- en uitheemse soorten. Ze zijn ontwikkeld om snel hout te produceren. Uiterlijk 30 jaar na planten worden die bomen 'geogst'. Daar is niets mis mee, maar houtproductie is niet het doel in dit natuurreservaat.

Eeuwenlang was de landbouwactiviteit in de vallei gericht op graslandgebruik, waardoor een typische, soortenrijke vegetatie ontstond met planten die aangepast waren aan maaien en begrazen. Vergelijk het met het Meerdaalwoud, een zogenaamd oud-bos. De bosbestanden met tapijten bosanemoon zijn ook het gevolg van honderden jaren onafgebroken bosbeheer. Het grootschalig aanplanten van populieren in de vallei ging ten koste van die typische soortenrijke grasland- en moerasvegetaties. In de Doode Bemde hebben we ervoor gekozen een deel van die

graslanden te herstellen. Dat doen we op plaatsen waarvan we denken dat ze het kansrijkst zijn, namelijk in de buurt van 'oud-graslandpercelen'. Dat zijn graslanden die, voor zover we weten of kunnen achterhalen, altijd grasland geweest zijn en nooit (sterk) bemest of met pesticiden behandeld werden. Hier

(Foto's: DVA)

*Wilgen knotten is teamwork.**Deze populierenaanplant wordt terug grasland.*

vind je nog plantensoorten die kenmerkend zijn voor de Dijlevallei. Door in de omgeving ervan graslanden te herstellen, geef je die soorten opnieuw kans om uit te breiden. Het perceel dat we deze winter opruimden is zo'n locatie. Veel bezoekers weten het misschien niet, maar het grote weiland waar ze op de rode wandellus doorheen wandelen, was tot 1999 ook een populierenplantage. Het perceel wordt nu geïntegreerd in het omliggende grasland. De resterende, doorgaans alleenstaande bomen blijven staan.

Soms kappen we ook om andere redenen bomen. Dat is bijvoorbeeld het geval op de vijverdijken. Laten we de bomen en struiken daar te hoog worden, dan raken de vijvers ingesloten. Watervogels houden daar niet van. Bovendien vangen hoge bomen wind en bij omvallen wordt de dijk beschadigd en loopt de vijver leeg, met hoge herstellingskosten

tot gevolg. In een cyclus van 5-10 jaar zetten we daarom de bomen en struiken tot tegen de grond af, waarna ze opnieuw kunnen doorschieten; hakhoutbeheer dus. Tijdens de voorbije winters pakten we de dijken van de Kliniekvijvers aan langs het wandelpad, de zogenaamde 'Dreef van Neerijse'. Ooit stonden langs het pad hoge populieren, vandaar de naam 'dreef'. Op de dijken worden ook een aantal grotere bomen gekapt. Mooie bomen wegdoen doen we niet graag, maar hier is het wel noodzakelijk.

Kapwerken die bezoekers meer met natuur associëren, is het knotten van wilgen. Langs het Langerodepad ter hoogte van de 'grote bron vijver' stonden een aantal wilgen waarvan we het knotten iets te lang uitgesteld hadden. Het zagen er dus al heuse bomen uit, maar eens je begint te knotten, moet je wel voortdoen. Op deze locatie bestond bovendien het risico dat er

takken op het wandelpad zouden vallen. Op dit moment ziet het er nogal kaal uit, maar wilgen groeien snel en tegen de winter zullen er terug echte knotwilgen te zien zijn.

Drie op een rij

Dat de bever volledig thuis is in de Dijlevallei is duidelijk. Je kan niet naast de omgeknaagde bomen kijken die her en der in de rivier liggen. Steeds vaker duiken ze ook op in de zijbeken, grachten en vijvers. Langs het Langerodepad kan je dat mooi zien. Een beverfamilie heeft daar op de gracht drie dammen gebouwd. Ze stuwen het water daarmee zo hoog op dat ze een veilig nest kunnen bouwen, door water afgeschermd van mogelijke vijanden. Dat bevervakmanschap is mooi om te zien, maar in een volgebouwd Vlaanderen met alleen nog kleine, versnipperde natuurgebieden is dat niet altijd evident. Het afdammen van waterlopen heeft dan al snel ook invloed op aangrenzende akkers en tuinen. Ook binnen natuurgebieden is hun impact niet altijd gewenst, bijvoorbeeld wanneer ze terreinen onder water zetten. Langs het Langerodepad echter mogen ze hun gang gaan. Daar kunnen ze geen kwaad, al zal er wel behoorlijke impact zijn op het Langerodebos. Een deel van het bos staat al een hele tijd onder water. Soorten zoals esdoorn kunnen daar niet tegen en zullen afsterven. Wilgen en zwarte els kunnen wel hoge waterstanden aan en zullen mogelijk wat terrein winnen op de andere boomsoorten.

(Foto's: DVA)

Roerdomp, de hut en de vogel

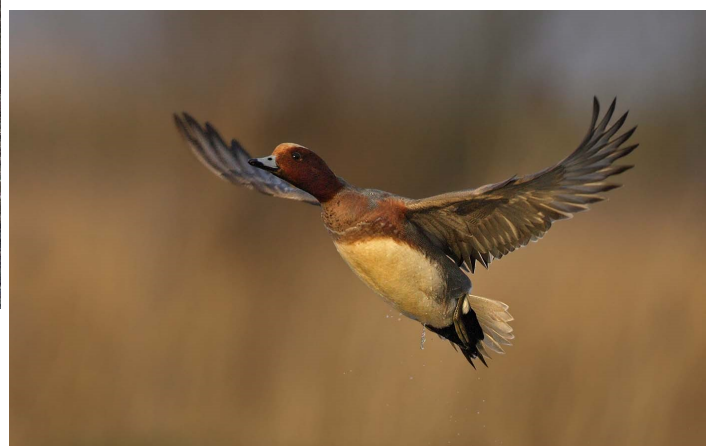
Kijkhut De Roerdomp aan de Neerijse Kliniekvijvers doet zijn naam eer aan. Deze winter kon je met enig geluk een overwinterende roerdomp waarnemen. Ook aan de Langerodevijver liet deze schuwe moerasvogel zich af en toe zien. Voor zover we dat kunnen inschatten overwinteren er zeker twee exemplaren in de Doode Bemde. Na het broedsucces van het wouwaapje vorige zomer en de waarnemingen van watersnip, waterral, porseleinhoen, zomertaling en purperreiger, opnieuw een teken dat we met het beheer van de vijvers op de goede weg zijn. De rietkragen aan de randen van de vijvers beginnen er al robuuster uit te zien en omdat we de bomen en struiken op de dijken niet te hoog laten worden, krijgen de watervogels een meer open zicht op de omgeving. Elementen die ze duidelijk appreciëren. Door een geschikte leefomgeving te creëren en voldoende rust te garanderen, zorgen we ervoor dat deze vogels zich opnieuw thuis voelen in de Dijlevallei.

Nog meer vogelnieuws. De voorbije winter overwinterde een groep smienten op de Langerodevijver. Deze eendensoort houdt zich meestal op in de poldergebieden langs de kust of de Schelde. Sporadisch zagen we er eens enkele opduiken in de Dijlevallei. Deze winter hebben er dus een aantal voor gekozen om wat langer in het binnenland te verblijven.

Niko Boone & Piet De Becker

Zoek de roerdomp...

(Foto: VRK)

Vrouwte smient.

Graslandinventarisaties Doode Bemde 2017

Onder leiding van Piet De Becker en Niko Boone.

Naar jaarlijkse gewoonte worden bij de verschillende graslandinventarisaties een aantal Doode Bemde percelen grondig geïnventariseerd op de aanwezige plantensoorten. Dit gebeurt al meer dan tien jaar en ook dit jaar worden percelen bezocht die een aantal jaar geleden ook al eens bekeken werden. Het doel van de inventarisatie is het gevoerde natuurbeheer te kunnen evalueren. Een gezonde dosis interesse naar determinatie van graslandplantensoorten en een hoge tolerantiedrempel voor muggen en dazen zijn ten zeerste aan te bevelen.

⇒ **Woensdag 17 mei** om 19 uur

Vertrekplaats: parking Doode Bemde op het einde van de Reigersstraat in Sint-Joris-Weert

⇒ **Woensdag 24 mei** om 19 uur

Vertrekplaats: Dijlestraat 10A in Sint-Joris-Weert (parkeren ter hoogte van de Appeljée)

⇒ **Woensdag 31 mei** om 19 uur

Vertrekplaats: ingang Doode Bemde in de Elsenstraat in Neerijse

⇒ **Woensdag 7 juni** om 19 uur

Vertrekplaats: Wolfshaegen in Neerijse (parkeren net naast (ten oosten van) rusthuis Ter Meeren)

(Foto:DVA)

INSCHRIJVINGEN VROEGE VOGELWANDELING MET ONTBIJT MAANDAG 1 MEI om 6 uur

Gids: Fernand Rochette

Vertrekplaats: parking recreatiepark Zoet Water, M. Noëstraat in Oud-Heverlee

We hopen dat het vogelkoor zo voltallig mogelijk is en forté zingt op deze 'dag van de arbeid'. We trachten zoveel mogelijk verscheidenheid in onze waarnemingen te realiseren. Daartoe wandelen we langs water (vijvers en beekje), langs holle wegen, weiden en bos. Laat de ijsvogel ons misschien in de steek dan genieten we zeker van de futen, de vinkjes, boomklevers, spechten...

Aansluitend ontbijt in café In De Molen aan het Zoet Water!

Na de welluidende vroege klanken in het bos en rond het water en een verkwikkende ochtendwandeling zullen ook bij ons de natuurlijke fysiologische reacties tot ontwaken zijn gekomen. Tijd dus om eventueel te gaan foerageren in café In De Molen aan het Zoet Water. Omstreeks 8.30 uur kunnen we daar genieten van een ontbijtaanbod. We vragen echter om vooraf in te schrijven, kwestie dat de waard een idee heeft van wat hij moet voorbereiden.

Inschrijven voor het ontbijt kan via een mailtje (infocentrum@vhm.be) of een telefoontje (016/23 05 58) naar het VHM-infocentrum.

Voor het ontbijt is er keuzemogelijkheid tussen:

1) 4 boterhammen met hesp, kaas, confituur en boter: 7 euro

2) 4 boterhammen + omelet met spek voor 9 euro

3) 4 boterhammen met verse soep voor 4 euro

4) Kom yoghurt met vers fruit voor 3 euro

Voor de dranken: vers geperst appelsiensap voor 3 euro

En verder cava voor 4,50 euro, koffie en thee voor 1,70 euro, cécémel koud of warm voor 1,80 euro, andere fruitsappen en frisdranken voor 1,80 euro.

0
0
0
0
0

Onze vraag dus: **stuur je eventuele keuze** uit de hierboven gegeven mogelijkheden **zo vlug mogelijk door, ten laatste tegen woensdag 26 april**. Iets waar er een **0** achter staat moet worden gereserveerd.

Zet je beste hooivork klaar voor deze zomer! Neem deel aan het Doode Bemde-zomerkamp!

Hou jij ook van de natuur en heb je zin om een handje toe te steken in het natuurreservaat? Dat kan! Van 16 t.e.m. 23 juli 2017 organiseren wij ons jaarlijks zomerkamp in de Doode Bemde.

Hooikamp?

Om de variëteit van bloemen en planten in de Doode Bemde te behouden, moeten de graslanden twee keer per jaar gemaaid en gehooid worden. Bij de percelen die te nat zijn, wordt het hooi manueel afgevoerd. We laden het hooi op karren en stapelen het op een grote berg.

Hard labeur en geen plezier?

Nee, het is voor iedereen ook een weekje vakantie en daarvan genieten we met volle teugen. Enkele andere activiteiten: zwemmen, fietsen, bevers spotten, kaarten, vleermuizenwandeling, vogels ringen, barbecue, nachtvinders kijken, naar vroedmeesterpadden luisteren,...

Verblijf?

Uitvalsbasis wordt dit jaar het Ontmoetingscentrum in de Beekstraat in Sint-Joris-Weert. Vandaar fietsen we naar de Doode Bemde.

Voor wie?

Iedereen vanaf 16 jaar met interesse voor natuur is welkom. Inschrijven kan per dag, of voor de hele week. Je kan online inschrijven via www.vhm.be of via het inschrijvingsformulier in deze Tijdingen.

Prijs?

Per dag betaal je € 15 (of € 18 voor niet-leden) voor de overnachting + het eten: drie heerlijke maaltijden per dag. Kom je een hele week dan kost dit € 90 (€ 70 voor -25 jarigen) als je lid bent van VHM of Natuurpunt, € 110 als niet-lid. Lidgeld van VHM kost € 18.

Meer informatie?

Je vindt meer foto's en info op www.facebook.com/doodebemde en www.vhm.be.

Voor je andere prangende vragen kan je terecht op deze telefoonnummers: 016/23.05.58 (overdag), 0499/59.30.16 ('s avonds).

Tot dan!

INSCHRIJVINGSFORMULIER ZOMERKAMP 2017

(Terugsturen voor 01/07/2017 naar het infocentrum VHM, Waversebaan 66, 3001 Heverlee of mailen naar infocentrum@vhm.be)

Naam:

Voornaam:

Straat:

Nr.:

Postcode:

Gemeente:

Telefoon:

Geboortedatum:

E-mail:

Aankruisen wat past:

Ik ben reeds lid van Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw of Natuurpunt vzw.

Ik wens lid te worden van Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw en stort het lidgeld van € 18 op rekening BE74 4310 5250 0107 (BIC: KREDBEBB) met vermelding **lidgeld 2017**.

Ik wens me in te schrijven voor het zomerkamp 2017 voor:

de hele week voor € 90 (€ 70 voor -25 j.) als VHM/Natuurpunt-lid of € 110 als niet-lid.

16/7 17/7 18/7 19/7 20/7 21/7 22/7 23/7

of dagen x € 15 (€ 18 voor niet-leden) = €

te storten op rekeningnummer: BE92 230-0028521-23 (BIC GEBABEBB) met duidelijke vermelding '**zomerkamp 2017**'.

VRIENDEN VAN
HEVERLEEBOS EN
MEERDAALWOUD vzw

www.vhm.be

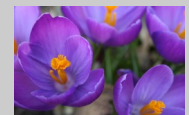
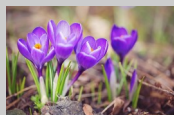
Het organisatieteam van de Kaas- en Spaghetti-avond dankt u!

VHM vzw dankt de meer dan 600 sympathisanten die op zaterdag 25 februari aanwezig waren en bijdroegen aan de gezellige ambiance op de jaarlijkse Kaas- en Spaghetti-avond ten voordele van natuurreservaat De Doode Bemde. We danken ook alle vrijwilligers die zich vol goede moed ingezet hebben voor en achter de schermen.

Last but not least een groot woord van dank aan de vele gulle sponsors die dit evenement mee mogelijk maakten. Speciale vermelding voor Bioplanet Korbeek-Lo en Cadans Rijwielen. Ook heel veel dank aan Baron's Brasserie, Het Saunahuisje, Saturna keramiek atelier, Lambrechts Tuinmachines, Agua Dulce, Tuincentrum Michaux, Veeakker, Pintafish, Café In De Molen, B&B Toets-en-Bord, Chardonnay Meerdael, Brouwerij De Kroon, Merckx Metaalwaren, Spaans Dak, Burgerfolie, HVS Motors, Anders Getint, Argenta kantoor Vandersteen Frank, Nova Catering, Kaaswinkel Coosemans en Appelfabriek.

Met de opbrengst van de avond worden de beheerwerken in het reservaat gefinancierd.

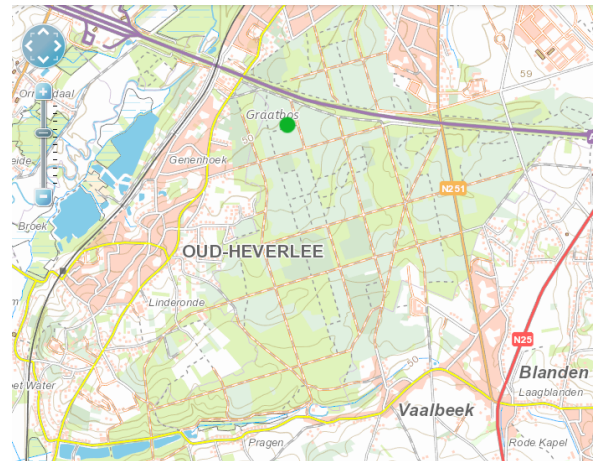
We hopen jullie volgend jaar opnieuw te mogen verwelkomen.

BOOMPLANTACTIE HEVERLEEBOS

Op woensdag 22 maart organiseerde het Agentschap voor Natuur en Bos in samenwerking met Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw een boomplantactie in Heverleebos. In totaal werden bijna 1000 boompjes geplant. Het ging om hazelaar, haagbeuk, Europese vogelkers, meidoorn, vuilboom, beuk en wintereik.

Na de actie hebben boswachter Marc Struelens, voormalig VHM-voorzitter Louis De Smet en VHM-ondervoorzitter Germaine Heeren ter nagedachtenis aan onze overleden voorzitter Jo Symons drie jonge eikjes in één plantput geplant. De drie eikjes mogen uitgroeien tot een klimboom voor kinderen, omdat Jo graag met kinderen werkte en als een symbool voor de goede samenwerking tussen VHM en Agentschap voor Natuur en Bos in Heverleebos en Meerdaalwoud. Laat ons die boom en de nagedachtenis aan Jo koesteren.

Jo Symons – boom

(Foto : Ernst Gülicher en Marc Struelens)

Volg de activiteiten van boswachter Marc en het Agentschap voor Natuur en Bos in Heverleebos en Meerdaalwoud op de voet via:
www.instagram.com/boswachter_marc/
www.twitter.com/Boswachter_Marc

(Foto: Rik Lenaert)

SCHONE BEEK, ik heb je lief !

Visjes die in het ondiepe water langs de waterkant leven krijg je al gemakkelijk te zien.

Je hoeft ze niet altijd te vangen om ze te bekijken of te bestuderen.

Belangstelling voor water en alles wat er in leeft en groeit.

Planten en diertjes in een beek of een vijver, wie heeft er geen belangstelling voor? Natuurlijk mag je diertjes met veel aandacht bekijken, maar wil je ze graag wat beter leren kennen, raadpleeg dan misschien eerst eens een boekje of ga naar een website met bewegende beelden over waterdieren. Daaruit kan je al veel leren.

bijv.: <http://www.meneerspoor.nl/waterdierjes.html>

Diertjes gaan scheppen, dat kan al met een propere bokaal met deksel of met een schepnetje. Vergeet je vergrootglas en laarzen niet. Een grote witte platte bak is handig, vul deze ter plaatse met beekwater, daarin giet je

de vangst uit. Maar let op, in de zomer zal het water in de bak snel opwarmen. Waterdierjes kunnen daar niet tegen. Plaats daarom je bak in de schaduw. Ook in een bokaal kunnen de dieren snel dood gaan.

Probeer bij het scheppen de diertjes zeker niet te kwetsen. Zo kan je goed bekijken hoe speciaal ze zijn. Nadat je ze bekeken hebt, zet je de waterdierjes en de planten terug op de plek in de beek waar je ze gevangen hebt. Bestuderen mag, maar ze zeker NIET mee naar huis nemen, dat overleven onze waterbewoners meestal niet.

Zorg steeds voor een veilige plaats om te scheppen. Ga nooit alleen aan de waterkant. Vraag steeds of een volwassene met je meegaat, want in water kan je verdrinken.

WATERINSECTEN

Alle dieren die in het water leven hebben zuurstof nodig. De meeste insecten die wij kennen zijn landdieren, maar er zijn ook waterinsecten. Zij leven in het water maar kunnen eveneens niet zonder zuurstof. Om onder water te kunnen ademen komen ze regelmatig aan het wateroppervlak lucht happen. Sommige dieren nemen een bel lucht mee, maar er zijn ook larven die kieuwen hebben om te ademen.

Al deze waterinsecten hebben **zuiver, helder water** nodig!

1. LIBELLEN

Al onze libellensoorten zijn beschermd in Vlaanderen. Dit wil zeggen dat het verboden is ze te vangen of te doden.

De libel en de waterjuffer zijn familie van elkaar. Ze leven beide als larve in het water en als volwassen dier in de lucht. Libellenlarven eten zowat alles wat ze te pakken krijgen: pissebedden, kikkervisjes, wormpjes en insectenlarven. Echte rovers zijn het, maar ook zij worden opgegeten door vissen, waterroofkevers en grotere libellenlarven.

Wanneer de libellenlarve volgroeid is, kruipt ze langs een plant het water uit om dan uit haar laatste vel te kruipen. Dat noemt men uitsluipen. Dat is het meest risicovolle moment omdat het dier moet wachten totdat het lichaam en de vleugels droog zijn vooraleer het kan wegvliegen. Klaar voor de start. Zo zien wij dan de libel als volwassen dier door de lucht vliegen.

De larve van de **echte libel** is stoer en heeft geen staartvinnen. Ze heeft grote ogen die dicht bij elkaar staan. Ze loopt met langzame pas over de bodem. De volwassen libel heeft een dik, afgeplat achterlijf en horizontaal gespreide vleugels wanneer ze stilzit. Deze libel is een zeer snelle vlieger.

Foto: Rollin Verlinde

Foto: Julie Puttemans

De larve van **de waterjuffer** is slank en heeft drie kleine staartvinnetjes aan het achterlijf. Dit zijn een soort van kieuwen waarmee ze net als vissen kan ademen. De staartvinnetjes gebruikt ze ook om goed en snel te zwemmen. De volwassen waterjuffer is fijn gebouwd. Zij heeft een slank rond lichaam. In rust vouwt de waterjuffer haar vleugels samen, meestal tegen het lichaam of recht omhoog. Waterjuffers kunnen niet zo goed vliegen, ze fladderen meer.

2. WATERWANTSEN

Wantsen zijn geen kevers, het zijn insecten met een zuignuit. Deze steken ze in planten of in een prooi om ze zo uit te zuigen. Wanneer de nimfen, dat zijn de jonge wantsen, uit het ei komen lijken ze al helemaal op het volwassen dier, maar ze hebben nog geen vleugels. Die verschijnen pas later.

Foto: Rollin Verlinde

De waterschorpioen is geen schorpioen en heeft ook geen angel. Het is een want. Je kan ze gemakkelijk herkennen aan de lange adembuis achteraan het lichaam. Door deze buis ademt hij boven aan het wateroppervlak. Eigenlijk is het zijn neus. Hij heeft sterke voorpoten die een beetje op de scharen van een kreeft lijken. Deze poten gebruikt hij om een prooi zoals waterpissebedden en vlo-kreeftjes te vangen. Wanneer je een waterschorpioen pakt kan ze wel met die steeksnuut in je vinger prikken.

Activiteiten

APRIL 2017

Zondag 9 april om 14.30 uur

Proevertjeswandeling o.l.v. Yvette Toison, Vif Vanderveken
Vertrekplaats: Ingang Keizersbergabdij, Mechelsestraat 202 in Leuven

Openbaar vervoer: Lijnbus 4 en 5, richting Herent

Afstand: ongeveer 1,5 km // 2 uur

Hoe ecologie en gastronomie verzoenen? We doen onze lenteprovertjeswandeling die aantoont dat heel wat dingen, die we normaal gezien als storend ervaren, een lekkere, gezonde en welkome aanvulling kunnen vormen op ons voedingspatroon, zoals brandnetels, distels en ander zogenaamd ongerief. De wandeling gaat door op de Keizersberg, één van de mooiste groene plekken van Leuven, hot-spot van biodiversiteit, recentelijk in erfpacht genomen door de stad Leuven, een oase van rust, ondanks de nabijheid van de ring. Toegankelijk voor rolstoelen en buggy's.

Dinsdag 11 april om 18.30 uur

Inventarisatie holle wegen: Bertem o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: parking achter gemeentehuis Bertem

Meer info elders in deze Tijdingen.

Zondag 16 april om 14.30 uur

Vierseizoenenwandeling: de Doode Bemde o.l.v. Heidi Bertels

Vertrekplaats: parking op het einde van de Reigersstraat in Sint-Joris-Weert

Openbaar vervoer: bus 337 - Halte "Heide"

We wandelen door de Doode Bemde of de vallei van het "verloren land" ten zuiden van Leuven. Deze gronden waren weinig bruikbaar voor landbouw wegens hun drassige aspect en de regelmatige overstroming van het gebied door de meanderende Dije. Het is een natuurreservaat van ongeveer 280 ha groot en het pad leidt ons langs schilderachtige landschappen en bijzondere natuurwaarden. Als je er meer over wil te weten komen, wandel met ons mee doorheen de vier jaargetijden. De volgende wandelingen vinden plaats op: 16 juli en 15 oktober 2017. Zorg voor goede waterdichte stapschoenen en bij regenweer laarzen en aangepaste kledij. Niet toegankelijk voor rolstoelen of buggy's.

Zondag 23 april om 14.30 uur

Hollewegenwandeling in Opvelp-Bierbeek o.l.v. Hugo Dehennin

Vertrekplaats: parking Cultureel Centrum De Velpe, Velpestraat 47, Opvelp (Bierbeek)

Afstand: ongeveer 5,5 km // 2,5 uur

We volgen een tijdlang de Velpe, een bijriviertje van de Demer, en zien hoe ze deels 'gesaneerd' werd en deels haar vrije loop mocht behouden. De prachtige holle wegen die wij volgen hebben ieder hun specifieke plantengroei. Deze holle wegen leiden ons langs enkele imposante hoeven en langs drie kleine, maar schitterende natuurgebiedjes. Is dit landelijke stuk Opvelp voor jou onbekend gebied? Dan is deze wandeling beslist een aanrader!

Zondag 23 april om 14.30 uur

Erfgoeddag: Keizersberg zorgt voor natuur en rust in de stad o.l.v. Greet Sienap

Vertrekplaats: Ingang Abdij Keizersberg, Mechelsestraat 202 in Leuven

Openbaar vervoer: Lijnbus 4 en 5, richting Herent

Afstand: ongeveer 1,5 km // 2 uur

De Keizersberg in Leuven, ruim 8 ha en 52 meter hoog, domineert het stadslandschap. Deze bijna volledig ommuurde site beantwoordt aan de nood aan stilte- en rustgebieden te midden van groen. De abdijtuin doet sinds 2008 dienst als stadspark. VHM gidst je door het domein en vertelt je alles over de biodiversiteit en de bewogen geschiedenis van deze groene plek in Leuven.

Natuur: koesterburen, parkzone, kalkrijk grasland, wilde bijen, voorjaarsbloeiers. Cultureel erfgoed: abdij, voormalige burcht van de hertogen van Brabant, voormalige commanderij.

Deelnemingsvoorwaarden :

VHM-leden nemen gratis deel aan de ledenactiviteiten.

Alleen als het speciaal vermeld is, betalen leden bijvoorbeeld reiskosten. In voorkomend geval betalen niet-leden meer dan leden.

Niet-VHM-leden betalen per activiteit € 2 per volwassene bij de start van de activiteit.

Hebt u nog vragen of wenst u nog meer informatie : contacteer ons infocentrum : 016/23 05 58 of infocentrum@vhm.be

Het infocentrum is open elke werkdag van 9 uur tot 17 uur.

Maandag 24 april om 14.30 uur
Light-wandeling: Bomenwandeling o.l.v. Yvette Toison
Vertrekplaats: aan de moerasesik op de Grote Markt in Leuven

Afstand: ongeveer 2 km / 2 uur

Wel en wee van bomen in de stad! Sedert de vroegste tijden is de mens afhankelijk geweest van bomen. Met het hout maken we vuur, meubels en huizen. Bomen geven ook voedsel. Maar welke voordelen bieden bomen ons in de stad? Hoe overleven bomen in de stad? Bomen verbinden verschillende generaties, want ze overleven ons. Onze voorouders voelden om meerdere redenen een grote verering voor bomen. Maar bovenal geven bomen ons het gevoel om er naar te kijken en in hun gezelschap te vertoeven

Dinsdag 25 april om 18.30 uur

Inventarisatie holle wegen: Bierbeek, Warandevijver o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: parking Weertsedreef, richting Sint-Joris-Weert. Vandaar carpoolen we naar de Warandevijver
Meer info elders in deze Tijdingen.

Zondag 30 april om 14.30 uur

Hegge, op de grens van Leefdaal en Vossem o.l.v. Jan Aerts

Vertrekplaats: Sint-Lambertuskerk Leefdaal, Kerkring/Dorpstraat, 3061 Leefdaal

Afstand: ongeveer 6,6 km // 2.30 uur

Via de Kerkring lopen we richting kasteel tot aan de Voer, die we geruime tijd stroomopwaarts volgen richting Vossem. Dan klimmen we wat hoger om een mooi uitzicht op de Voervallei te krijgen. Bij een kapel dalen we terug af naar de Voer en steken deze over. Een mooie holle weg tussen weiden en akkers brengt ons naar de plateauwand, waar we een goed idee krijgen van het golvende landschap. Via een als tunnel aanvoelende holle weg dalen we af naar Hegge. Wat verder lopen we door een essendreef terug naar het centrum van Leefdaal.

Zondag 30 april vanaf 14 uur

Vaartkom op zondag – Opening Sluispark

Voor meer info: zie elders in deze Tijdingen.

MEI 2017

Maandag 1 mei om 6 uur

Vroege vogelwandeling o.l.v. Fernand Rochette

Vertrekplaats: parking recreatiepark Zoet Water, M. Noëstraat in Oud-Heverlee

We hopen dat het vogelkoor zo voltallig mogelijk is en forté zingt op deze 'dag van de arbeid'. We trachten zoveel mogelijk verscheidenheid in onze waarnemingen te realiseren. Daartoe wandelen we langs water (vijvers en beekje), langs holle wegen, weiden en bos. Laat de ijsvogel ons misschien in de steek dan genieten we zeker van de futen, de vinkjes, boomklevers, spechten...

Met aansluitend ontbijt in café In De Molen. Meer info en inschrijvingen ontbijt: zie elders in deze Tijdingen

Zondag 7 mei om 14.30 uur

Abdij van Park o.l.v. Mia Brugmans

Vertrekplaats: parking Abdij van Park in Heverlee. Vergeet uw blauwe schijf niet!

Duur: 2 uur

We wandelen in de groene zone rond de Abdij van Park en we leren wat bij over de natuur, de planten en de dieren in de maand mei. Velen vinden mei de mooiste natuurmaand en 'U moet niet vergeten: de Meien zijn betrekk'lijk dun gezaaid' (Annie M.G. Schmidt).

We geven u ook een stand van zaken van de werken aan de vijvers, de restauratie van de gebouwen, de weide en het veld.

Dinsdag 9 mei om 19 uur

Inventarisatie holle wegen: Neerijse o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: kruispunt Langerodestraat/Jan Vranckxstraat
Meer info elders in deze Tijdingen.

Zaterdag 13 mei vanaf 13 uur

OXFAM Fair Trade natuurwandeling o.l.v. Yvette Toison

Vertrekplaats: Oww Leuven, Parijsstraat 56 in Leuven

Meer info elders in deze Tijdingen.

Zondag 14 mei om 14.30 uur

Natuur in de stadsrand: het Arenbergpark o.l.v. Annelies Wouters en Rika Van Kersschaever

Vertrekplaats: De "nieuwe" parking aan de rand van het

park, waar de Dijle de Celestijnenlaan kruist.

Openbaar vervoer: bus 2 of 616, halte Kasteel Arenberg

Afstand/duur: 4 km / 2,5 uur

Beheerders van natuurgebieden op het platteland zijn terecht meestal erg blij als ze de zeldzame bijenorchis, kale vrouwenmantel of addertong op hun terrein aantreffen. In Leuven vinden we al die soorten in het Arenbergpark. Dit park is één van de grootste groene longen in de stadsrand en een enorm divers gebied met graslanden, een bos en een waterrijke parkomgeving. Tijdens deze wandeling verwachten we ook knolsteenbreek, muskuskruid, gewone vogelmelk, daslook, grote egelskop en echte koekoeksbloem. Die kunnen, o.a. dankzij een aangepast maai-beheer, allemaal in het park gedijen, en dat alles in een historisch kader van "onschatbare" waarde. Voor meer informatie, zie het artikel "Reigers in residence" op <http://nieuws.kuleuven.be/node/15>

Woensdag 17 mei om 19 uur

Graslandexcursie o.l.v. Piet De Becker

Vertrekplaats: parking Doode Bemde op het einde van de Reigersstraat in Sint-Joris-Weert

Dit is geen rustige avondwandeling. Graslandpercelen van het natuurreservaat de Doode Bemde worden grondig geïnventariseerd op plantensoorten.

Zondag 21 mei om 14.30 uur

Voorjaarsbloei in het Koebos (Pellenberg) o.l.v. Marc Artois

Vertrekplaats: parking achter het Kasteel de Maurissens op het domein van het UZ Pellenberg, Weligerveld 6 in Pellenberg

Mei-maand, bloemaand, het leven bloeit en boeit. In mei worden beloften tot werkelijkheid. De bomen staan in blad en het bos gaat zich sluiten boven anemonen en primula's. Wij genieten van de laatste voorjaarsbloemenpracht in een 7 km lange wandeling door het Koebos en Bruulbos, door Pellenberg en Lovenjoel. We dwalen even af naar de kapel van de Heilige Sint-Ermelindis en gaan verder langs de plaats waar in 1831 de Prins van Oranje door Belgische kanoniers van zijn paard werd geschoten tijdens de Tiendaagse Veldtocht...

Dinsdag 23 mei om 19 uur

Inventarisatie holle wegen: Korbeek-Dijle o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: parking Moeyes

Meer info elders in deze Tijdingen.

Woensdag 24 mei om 19 uur

Graslandexcursie o.l.v. Piet De Becker

Vertrekplaats: Dijlestraat 10A in Sint-Joris-Weert (parkeren ter hoogte van de Appellée)

Dit is geen rustige avondwandeling. Graslandpercelen van het natuurreservaat de Doode Bemde worden grondig geïnventariseerd op plantensoorten.

Zondag 28 mei om 14.30 uur

Dag van het Park: Sint-Donatuspark o.l.v. Yvette Toison en Etienne Franckx

Vertrekplaats: ingang Sint-Donatuspark, Tiensestraat in Leuven

In de reeks 'Parken en tuinen' heeft het Leuvense Historisch Genootschap (LHG) een eerste publicatie uitgebracht met een korte historische samenvatting van het Sint-Donatuspark. Zowel het ontstaan als de ontwikkeling van het park met zijn vele verhalen zullen tijdens deze wandeling in het park aan bod komen. Ook het natuurlandschappelijke aspect van het park zal belicht worden. Graag inschrijven via infocentrum@vhm.be

Maandag 29 mei om 14.30 uur

Light-wandeling: Paddenpoel o.l.v. Ernst Gülcher

Vertrekplaats: parking camping La Hêtraie, Rue de Weert-Saint-Georges (de baan tussen Sint-Joris-Weert en Nethen) in Nethen Openbaar vervoer: bus 344

We ontdekken de Paddenpoel en andere oude vijvers in het Meerdaalwoud. De appel- en mispelbomen zijn dan al wel uitgebloeid, maar in het Paddenpoeldal is er altijd van alles te zien. De bron die het dal gevormd heeft, geeft het properste water van heel Vlaanderen en dat betekent dat er allerlei soorten mooie planten groeien in de moerassige bodem. We komen ook nog langs de Hertebroen en de Kluisbron. Dorst zal je dus niet hebben. Ooit waren er hier tien vijvers uitgegraven op last van de hertog van Arenberg en daarvan zijn er nu nog twee in goede staat. We stappen helemaal tot aan de Weertsedreef om daar de 'verloren vijver' aan de boshut te bewonderen en maken - als de tijd en energie het toelaten - nog een ommetje langs de Tiense Groef en de Romeinse grafheuvels aan de Nethense baan.

Woensdag 31 mei om 19 uur

Graslandexcursie o.l.v. Piet De Becker

Vertrekplaats: ingang Doode Bemde in de Elsenstraat in Neerijse

Dit is geen rustige avondwandeling. Graslandpercelen van het natuurreservaat de Doode Bemde worden grondig geïnventariseerd op plantensoorten.

Zondag 4 juni om 14.30 uur

Bosranden o.l.v. Luc Dekeyser

Vertrekplaats: Einde van Rue du Petit Paradis in Hamme-Mille. Te bereiken via Naamsesteenweg, vanuit Blanden richting Namen t.h.v. restaurant Le Val-Duc links inslaan.

Openbaar vervoer: bus lijn 18 van de TEC

Afstand: 2,5 uur

Bij de ecologische en recreatieve waardebeoordeling van bossen speelt de aanwezigheid van een gevarieerde bosrand een voornamelijk rol. Deze overgangszones naar het bos kunnen belangrijke habitats zijn voor talrijke diersoorten maar ook de bosgebruiker vindt er zijn gading.

Deze vierde tocht gaat langs de zuidelijke bosrand van het Meerdaalwoud. We kunnen er genieten van de mooie vergezichten en gave bosranden.

Dinsdag 6 juni om 19 uur

Inventarisatie holle wegen: Neerijse o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: Wolfshaegen, parking hoeve Hinnemeure/appelfabriek

Meer info elders in deze Tijdingen.

Woensdag 7 juni om 19 uur

Graslandexcursie o.l.v. Piet De Becker

Vertrekplaats: Wolfshaegen in Neerijse (parkeren net naast (ten oosten van) rusthuis Ter Meeren)

Dit is geen rustige avondwandeling. Graslandpercelen van het natuurreservaat de Doode Bemde worden grondig geïventariseerd op plantensoorten.

Zondag 11 juni

Wandeling Vroedmeesterpadfeesten Huldenberg o.l.v.

Ernst Gülcher en Hugo Dehennin

Meer info over vertrekplaats/-uur en traject vind je binnenkort op www.vhm.be (onder 'kalender')

Zondag 18 juni om 14.30 uur

Kortenberg Abdijpark en Warandebos o.l.v. Jan Aerts

Vertrekplaats: Sporthal Colomba, Wijngaardstraat 1, 3070 Kortenberg (GPS: N 50,883245 O 4,546178)

Openbaar vervoer: bus 351,352,651 halte Eikenhof // bus 358 halte Rijkswacht

Afstand/duur: circa 5,5 km / 2,5 uur

We starten de wandeling in het abdijpark en wandelen langs een vijver en verschillende oude bomen. Via een smal pad komen we in het Warandebos waar we de Molenbeek volgen. Via het moerasbos komen we in de Prinsendreef en zien we in de verte het kasteel van de Prinsen de Merode. Terug in het Warandebos passeren we een kapel en kunnen we genieten van een beukenkathedraal. We omcirkelen het domein Eikelenbos en komen zo terug aan de sporthal.

Dinsdag 20 juni om 19 uur

Inventarisatie holle wegen: Loonbeek - Huldenberg o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: kruispunt Margijsbosweg, Nijvelsebaan, Grote Keistraat

Meer info elders in deze Tijdingen.

Woensdag 21 juni om 19.15 uur

Midzomerwandeling Doode Bemde o.l.v. Piet De Becker

Vertrekplaats: NMBS station Oud-Heverlee

Om 19.32 uur vertrekken we met de trein vanuit het station van Oud-Heverlee (spoor 2) naar het station van Sint-Joris-Weert. Je wordt verondersteld om zelf uw treinticket op voorhand te kopen (dat kan bij een ticketautomaat op perron 1 aan het station van Oud-Heverlee – standaardbiljet voor een volwassene kost 2.2 euro). We wandelen van Sint-Joris-Weert terug naar Oud-Heverlee door de Doode Bemde. Onderweg wordt uitleg gegeven over de laatste nieuwtjes rond het beheer van het natuurreservaat. Einde rond 22 uur aan het station van Oud-Heverlee.

Vrijdag 23 juni om 22 uur

Glimwormexcursie o.l.v. Germaine Heeren

Vertrekplaats: Bovenbergstraat 15, 3020 Veltem-Beisem

De kleine glimworm is de enige glimworm waarvan de vliegende mannetjes, ook vuurvliegjes genoemd, licht afgeven. Zij komen in Vlaams-Brabant maar op 3 plaatsen meer voor en één daarvan is de Bovenberg in Veltem-Beisem. Alleen in de korte paartijd, eind juni, kan je ze waarnemen en dan nog enkel een half uurtje rond valavond. Het is een betoverend spektakel dat je nooit zal vergeten. Voor éénmaal mogen de juniors misschien ook eens laat opblijven en meekomen? Wij duimen voor een zwoele vroeg-zomeravond, want als het regent geven vuurvliegjes verstek.

Zondag 25 juni om 14.30 uur

Grubbe-Hogenboswandeling o.l.v. Jan Aerts

Vertrekplaats: Gesloten jeugdinstituut "De Grubbe", Hollestraat 78, 3078 Everberg

(GPS: N 50,870709 O 4,579152)

Openbaar vervoer: bus 351,651 halte Aan de leeuwen (1,3km) / bus 317,318 halte Kasteel (1,7km)

Afstand: 6,8 km / 2,5 uur

Via een diepe holle weg dalen we af naar de voet van de Everberg, een beboste ijzerzandsteenheuvel. Wat verder krijgen we zicht op de dorpskern van Everberg en lopen via de velden naar een brug onder de E40. Zacht klimmend komen we in de Hogenbos met overwegend beukaanplanting. Aan de rand van Vrebos lopen we door een klein dal en volgen dan een hobbelig parcours door 2 kleinere bossen. Een smal pad naast de E40 leidt ons terug naar de Grubbe.

Maandag 26 juni om 14.30 uur

Light-wandeling: bosranden o.l.v. Luc Dekeyser

Vertrekplaats: Einde van Rue du Petit Paradis in Hamme-Mille. Te bereiken via Naamsesteenweg, vanuit Blanden richting Namen t.h.v. restaurant Le Val-Duc links inslaan.

Openbaar vervoer: bus lijn 18 van de TEC

Afstand: 2,5 uur

Bij de ecologische en recreatieve waardebeoordeling van bossen speelt de aanwezigheid van een gevarieerde bosrand een voornamelijk rol. Deze overgangszones naar het bos kunnen belangrijke habitats zijn voor talrijke diersoorten maar ook de bosgebruiker vindt er zijn gading.

Deze vierde tocht gaat langs de zuidelijke bosrand van het Meerdaalwoud. We kunnen er genieten van de mooie vergezichten en gave bosranden.

(Foto: Ugo Magnus)

JULI 2017

Zondag 2 juli om 14.30 uur

Kunst Voer (Bertem) o.l.v. Paul Van Bruystegem

Vertrekplaats: Dorpsplein in Bertem

Afstand/duur: ongeveer 5 km / 2 uur

De natuur is een groot kunstwerk op zich, het is een hele belevenis om naar die volmaakte harmonie te kijken. Vermits de mens, of wij dat willen of niet, een deel is van de natuur, gaan de kunstenaars van Bertem werken plaatsen langs de voer, de koeheide, de velden en alzo "proberen" de creaties in het groen te vervolmaken. Wij, de recensenten, zullen tijdens de wandeling ons striemend oordeel vellen.

Dinsdag 4 juli om 19 uur

Inventarisatie holle wegen: Bierbeek o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: oud boshuis "Brise-Tout", Sint-Joris-Weertstraat in Bierbeek (Mollendaal)

Meer info elders in deze Tijdingen.

Zondag 9 juli om 14.30 uur

De Voer van bron tot monding - gedeelte Leefdaal - Bertem o.l.v. Roel Verbeeke

Vertrekplaats: Sint-Lambertuskerk Leefdaal.

Openbaar vervoer: De Lijn: nr. 316 Leuven-Sterrebeek-Kraainem of nr. 616 Leuven-Bertem-Moorsel-Zaventem. Halte Kerk Leefdaal.

Afstand: ongeveer 8 km

De kerk van Leefdaal en de omgeving ervan zijn historisch markant. Via de dreef komen we langs het kasteel, dat eveneens een oud verhaal heeft. Een pad leidt ons langs de kronkelende Voer stroomafwaarts tot aan de romaanse Sint-Veronakapel op de rand van Bertem. Van daaruit bereiken we via een holle weg en langs een plek waar geprobeerd wordt de hamster aan te trekken en 's winters velduil en kiekendief worden gespot, het Brabants plateau. Daar ontvouwt zich een weids uitzicht over de Voervallei. Na een lus door het glooiende landschap komen we terug uit in Leefdaal tegen ca. 17u.

Zondag 16 juli om 14.30 uur

Vierseizoenenwandeling Doode Bemde o.l.v. Heidi Bertels

Vertrekplaats: parking op het einde van de Reigersstraat in Sint-Joris-Weert

Openbaar vervoer: bus 337 - Halte "Heide"

Zie wandeling zondag 16 april.

Dinsdag 18 juli om 19 uur

Inventarisatie holle wegen: Blanden o.l.v. Rik Lenaert

Vertrekplaats: Kartuizersstraat (volgen tot aan bosrand Meerdaalbos)

Meer info elders in deze Tijdingen.

Zondag 23 juli om 14.30 uur

Merbeekwandeling Bierbeek-Lovenjoel (Wilderhof) o.l.v. Hugo Dehennin

Vertrekplaats: parking kasteel Wilderhof, Dreefstraat 17, 3360 Bierbeek. Rijd de Dreefstraat in via de Korbeek-Losestraat, *niet* via de Ruisbroekstraat!

Openbaar vervoer: Lijn 7 Bertem-Bierbeek (halte Dreefstraat) of Lijn 8

Afstand: ongeveer 7 km / 3 uur

Op een goede kilometer van het centrum van Korbeek-Lo wandelen we in het Bierbeekse gehucht Merbeek (*Merrebeek* voor de locals) in een oase van rust tot in het Groot Park van Lovenjoel. Natte ruigten, bosranden, open veld met sporen van onze agrarische geschiedenis... het is er allemaal. Als je van mooie landschappen houdt is deze wandeling een aanrader!

Zondag 30 juli om 14.30

Naar de Mommedeel o.l.v. Ernst Gülcher

Vertrekplaats: parking Bremberg, Boetsenberg in Haasrode

Een ontdekkingsstocht naar het bosreservaat Mommedeel in het Mollendaalbos. Dit is één van de mooiste plekken in het Meerdaalwoud, waar je zowat alles vindt dat de natuur te bieden heeft: bomen van alle soorten, een zeer boeiende onderetage van struiken en kruiden, stromend bronwater, moeras een amfibie-ënpool, maar ook een kleine toekomstige heidevlakte. Tijdens de wandeling besteden we veel aandacht aan het bijzondere bosbeheer op deze plek met onder meer aandacht voor de goede redenen om in dit reservaat de dennen te behouden en niet te vervangen door inheemse loofbomen. We gaan sporen zien van wilde zwijnen en van reeën en de (voorlopig nog) resten van een grote dassenburcht. Trek goede watervaste schoenen aan want het terrein is zeker niet helemaal vlak en kan hier en daar drassig zijn. Trek best een lange broek aan tegen netels, bramen en teken.

Maandag 31 juli om 14.30

Light wandeling: Arboretum Heverleebos o.l.v. Louis De Smet

Vertrekplaats: parking arboretum, Naamssesteenweg in Heverlee

Openbaar vervoer: bus TEC 18

Duur: 2 uur

Maak kennis met zowel inlandse als uitheemse bomen en struiken. Rustig tempo met talrijke stopplaatsen. Deze wandeling is geschikt voor rolstoelgebruikers.

(Foto: Ernst Gülcher)

Foto: Yves Adams

Het bootsmannetje zwemt enkel met het lichaam ondersteboven om lucht te scheppen. In het water lijkt hij op een bootje met roeispanen. Hij voedt zich vooral met larven van muggen, maar ook met kikkervisjes, keverlarven en kleine visjes die hij leegzuigt. Het is een erg vraatzuchtig diertje. Met zijn steeksnuit spuit hij gif in zijn prooi. Voorzichtig als je hem pakt, hij kan pijnlijk prikken. Daarom heeft hij de bijnaam gekregen van "waterbij" omdat hij zo vlug steekt. Het bootsmannetje kan zeer goed vliegen en verplaatst zich regelmatig.

De schaatsenrijder is een wants die op het wateroppervlak leeft. Ze loopt over het water. Maar dat kan ze alleen wanneer het water proper is. Is het water vervuild, dan verdrinkt ze. Dit komt door de oppervlaktespanning van het water. Vliegen en muggen die op het wateroppervlak vallen worden tussen de voorste poten geklemd en leeggezogen.

3. WATERKEVERS

Volwassen waterkevers hebben zeer gladde dekschilden en een glad lichaam. Ze kunnen zeer snel zwemmen. Zowel de larven als de volwassen kevers leven in het water.

Foto: Yves Adams

Foto: Rollin Verlinde

De geelgerande watertor is een kever. Hij ademt door adembuisjes aan zijn poep die hij boven het wateroppervlak uitsteekt. Hij bewaart de lucht onder zijn dekschilden als hij duikt. Op zijn achterste poten heeft hij lange stijve haren, die op een roeispaan gelijken wanneer hij zwemt. Deze watertor kan goed vliegen. Al vliegend gaat hij op zoek naar de plaats waar hij zijn lievelingskost kan vinden: visjes, salamanders, dikkopjes, enz. Wat merkwaardig is, deze volwassen kever kauwt zijn voedsel.

De larven van de geelgerande watertor zijn erg vraatzuchtig, een echte rover. Ze kunnen dieren doden die groter zijn dan zichzelf. Ze spuiten hun slachtoffer in met een stof waardoor hun prooi vloeibaar wordt en dan zuigen ze die leeg. Zo eten ze stekelbaarsjes, kikkervisjes en andere larven van insecten. Deze watertorlarven worden op hun beurt gegeten door vissen en andere waterinsecten en zo houdt alles elkaar in evenwicht.

Het schrijvertje. Wie kent dit donkerblauwe kevertje niet, dat meestal opvalt door zijn ongelofelijke snelle bewegingen en alsmaar rondjes draait? Hij brengt de meeste tijd door aan het wateroppervlak. Gaat hij kopje-onder dan neemt hij altijd een luchtbel mee aan het achterlijf. Dit kevertje kan zeer goed vliegen. Zijn voorkeur gaat uit naar stilstaand of traag stromend water. Het leeft van kleine insecten die op het water vallen. Wanneer je het schrijvertje oppakt sproeit het een melkachtige, stinkende stof naar buiten. Waarschijnlijk is dat zijn verdediging. De larve van het schrijvertje is zeer slank en heeft aan weerszijden van het lichaam een rij geveerde kieuwen. De larve leeft niet aan de oppervlakte maar op de bodem van het water.

4. KOKERJUFFERS

Kokerjuffers zijn planteneters. Ze komen voor in stilstaand en in langzaam stromend water. Ze bouwen een huisje rondom zich een van: fijn zand, van steentjes, van kleine slakkenhuisjes of van plantenresten. De verschillende soorten kokerjuffers kan je herkennen aan het kokertje waarin ze zich schuilhouden.

Foto: Gert Vanautgaerden

De schietmot bouwt als larve een kokertje om zich heen om haar tere lichaam te beschermen. Naarmate dat ze groeit wordt de koker steeds groter. Wanneer de kokerjuffer volgroeid is gaat ze uit het water. Net zoals rupsen van vlinders verpopt ze. Uit die pop komt een soort vlindertje tevoorschijn. Een schietmot heeft lange voelsprietten en lijkt op een vlinder, maar ze heeft geen roltong en geen schubben op de vleugels, wel haren. Watervleermuizen zijn erg dol op schietmotten.

5. MUGGEN

Het nut van **muggen** in onze beken en vijvers. Muggen leggen hun eitjes in het water. In een natuurlijke vijver, een plas of langzaam stromend water komen veel muggenlarven voor. Muggeneitjes en muggenlarven zijn prima voedsel voor heel wat waterbewoners en uitstekend, voedzaam voer voor vissen. Zo zorgen vissen dan weer voor een biologische en een evenwichtige bestrijding.

WATER, een beek, een sloot, een vijver, WE HOUDEN HET PROPER !!!

Foto: Désiré Vanautgaerden

Afval in het water, ook de oevers vervuilen we niet door er onze plastic flesjes en blikjes in te gooien of achter te laten. Leeggoed, ook onze picknickresten nemen we steeds terug mee naar huis. Plastiek is niet afbreekbaar, het vervuult onze wateren heel erg. Jouw hulp kunnen we goed gebruiken. Wat je tegenkomt zou je zelf al kunnen opruimen of je kan het melden.

Ga eens wandelen langs de IJse. Deze beek is mooi, smal en diep ingesneden, waardoor ze op sommige plaatsen steile oeverwanden heeft. Een ideale leefplaats en broedgebied voor de ijsvogel. Ook de ijsvogel is strikt gebonden aan open en zuiver water met begroeiing in de buurt. Op die plaatsen laten we de dieren zeker met rust.

Wonderbaarlijk zuiver water met al je planten en dieren, je verdient ons respect. Ga op zoek in de natuur naar al dat schone. Leer ervan te genieten en ervan te houden ♥

Julie Puttemans

Zwerfvuilactie Doode Bemde

18 maart

(Foto: Toon Roels)

VERREKIJKERS GEZOCHT

Kan jij een oude verrekijker missen?

Om een leerkoffer 'Vogels beloeren' samen te stellen zijn we op zoek naar verrekijkers.

De leerlingen zullen jou dankbaar zijn! Je kan de verrekijkers binnenbrengen op het VHM infocentrum, Waversebaan 66 in Heverlee.

Climate Express Tip

Zakje nodig?

Zeg nee tegen plastic

Plastic is sinds begin 20e eeuw een vaste waarde in ons leven. We gebruiken het elke dag en kunnen niet meer zonder. Maar wat zijn de gevolgen van deze plasticberg? Het wordt tijd om dit probleem onder ogen te zien en op zoek te gaan naar alternatieven.

(Foto: Suez Belgium)

Plastieksoep

Tonnen plastic afval belanden via onze rivieren in de zeeën en oceanen. Met als gevolg rondrijvende vuilniseilanden die een gevaar vormen voor mens en dier. Steeds vaker worden zeedieren aangetroffen met grote stukken vuilnis in hun maag, maar het probleem reikt nog verder. Door de combinatie van golfslag en zonlicht valt het plastic uit elkaar in **minuscule stukjes**, kleiner dan een millimeter groot. Die stukjes worden door vissen, andere zeedieren en zelfs plankton verorberd, waardoor de giftige stoffen uiteindelijk ook op ons bord terecht komen. En als je weet dat de oceaan voor meer dan de helft van de wereldbevolking de voornaamste voedselbron is, doet dit toch wenkbrauwen fronsen.

(Foto: Chris Jordan)

Recent onderzoek van de Universiteit Gent heeft uitgewezen dat een deel van die **microplastics in ons bloed** kan terechtkomen en zich daar ophoopt. In mosselen, oesters, garnalen en langoustines zitten kleine plastic deeltjes. Belgen eten van alle Europeanen het meeste mosselen en zo zouden we maar liefst tot 11.000 deeltjes per jaar kunnen binnenkrijgen.

Daarnaast bevat ook sommige cosmetica deze zogenaamde micropartikels en bovendien komen er via het wassen van onze kleding minuscule kunstvezels in het water terecht ... Het is dringend tijd om actie te ondernemen en ook jij kan daarbij helpen!

Microplastics in de zee komen via vis- en schaaldieren op ons bord terecht.

Juist sorteren is correct recycleren

Een eerste stap is logisch, het sorteren en recycleren van plastic en vermijden dat dit in de waterlopen terecht komt. Tegen 2020 wil de Europese Unie 55% van de plastic verpakkingen recycleren, op dit ogenblik is dit slechts 22,5%. Met 211.000 ton ingezameld plastic, dat voor 38,4% wordt gerecycleerd, doet België het nu al beduidend beter. En het cijfer moet nog omhoog! Sinds 2016 experimenteren verschillende gemeenten immers met een **aparte ophaling van plastic afval** in de paarse PMD+-zak of de roze zak voor zachte plastics. Harde en zachte plastics kunnen ook apart worden aangeboden in het containerpark.

Sinds begin 2017 wordt in Leuven bijvoorbeeld de roze zak aan huis opgehaald. Maar wat is nu juist het verschil in 'al die soorten plastic'?

Harde plastics (HDPE, PP, PVC, ...) herken je aan het feit dat ze kunnen breken. Buizen, dakgoten, emmers, wasmanden, bierkratten, tuinmeubilair, rolluiken, ... horen allemaal thuis op het containerpark, zuiver en ontdaan van alle metaal of niet-plastics.

Zachte plastics (LDPE, HDPE, PP, ...) zijn 100% zuivere folies, zakken en potjes. Denk bijvoorbeeld aan koekwikkels, tasjes, botervlootjes en yoghurtpotjes, maar ook harde plastics kleiner dan een emmer van 10 liter. Deze stop je met een gerust hart in de roze zak. Ecowerf vraagt wel om zoveel mogelijk stickers of papier te verwijderen. Folies met aluminiumlaagje zoals chipszakjes en schaaltes uit piepschuim zijn uit den boze, ze blijven restafval.

Plastic flessen en flacons zijn nog steeds PMD en krijgen dus hun plaatsje in de blauwe zak. Je herkent ze aan het symbooltje '01 PET'.

Wist je dat op de meeste plastic verpakkingen steeds een **icoontje** staat met het materiaal waaruit het is gemaakt? Dat maakt het meteen een stuk gemakkelijker om het in de juiste vuilniszak te deponeren! Bij twijfel surf je even naar de **sorteerkalender** op www.ecowerf.be of www.fostplus.be of download je de Recycle!-app (gratis voor iPhone & Android).

(Foto: Leuven 2030)

Waarom plastics apart recycleren?

Bij de introductie van de **roze zak** in Leuven, hoorde ik toch hier en daar licht gemor. 'Nog een vuilnisbak bij in de keuken, sorteren we al niet genoeg?' Deze cijfers overtuigen je vast!

Dankzij het scheiden van harde en zachte plastics van het restafval kan er jaarlijks 9 kg plastic per inwoner worden gerecycleerd. Rietjes, folies en yoghurtpotjes belanden niet meer in de bruine zak waardoor er 12% minder CO₂ wordt uitgestoten bij de verbranding ervan. Een equivalent van **2.219 ton CO₂ minder** per jaar! Dankzij die recyclage zijn er ook minder nieuwe grondstoffen nodig voor de productie van nieuwe harde plastics. Hierdoor wordt een jaarlijkse uitstoot van 7.500 ton CO₂ vermeden! Daarnaast is een roze zak ook nog eens goedkoper dan de bruine variant.

Net als PMD worden zachte plastics **volledig gerecycleerd** als nieuwe grondstoffen en materialen. De plastics worden gewassen, gemalen en gedroogd, waarna zij bijvoorbeeld omgetoverd worden tot straatmeubilair, signalisatiepalen, compost- en moestuinbakken, ... Voor meer informatie neem een kijkje op www.eco-oh.com.

Geen plastic meer in de bruine zak bespaart 2.219 ton CO₂ per jaar!

Afvalvrij winkelen

De tweede stap is om je koopgedrag aan te passen, eigenlijk de enige oplossing om die massa plastic te verminderen! Dat lukt zeker met onze tips.

Gebruik een herbruikbare zak: een of twee grote **boodschappentassen** en een kleiner setje voor groenten, fruit, brood of noten (verkrijgbaar in de meeste biowinkels), meer heb je niet nodig. Stop ook een oplooibaar exemplaar in je rugzak, handtas of jaszak, zo kun je steevast de gratis aangeboden plastic variant weigeren! Kies voor je tassen en zakjes het liefst wasbare katoenen exemplaren. Een alternatief is de herbruikbare **plooibox** (handig voor in de auto) of een kartonnen doos.

Ban de folie: Gebruik geen vershoudfolie, boterhamzakjes of aluminiumpapier, maar bewaar je restjes in afwasbare, afsluitbare potjes of oude glazen bokalen. Boterhammen blijven even lekker vers in een **brooddoos**, herbruikbaar compact lunchzakje of -wrap.

Kies voor glas: potten van conserven (appelmoes, erwten, ...) zijn erg gemakkelijk te hergebruiken, even afwassen en ze kunnen meteen dienen als opbergpotje. Je koopt ook beter drank in glazen flessen met **statiegeld**, omdat die hergebruikt kunnen worden. Glas zonder statiegeld vermijd je beter, want glas omsmelten tot nieuw glas kost meer energie dan het smelten van plastic. En moeten we je nog vertellen waarom water in plastic flessen geen goed idee is?

Ga voor een plasticvrij alternatief. Je kunt het zo gek niet bedenken, maar er bestaat van de meeste producten wel een alternatief zonder plastic. Iedere milieuminner heeft wel een herbruikbare drinkfles in zijn rugzak zitten, maar ook (recycleerbare) **tandenborstels**, luiers, maandverband, **balpennen**, rietjes, keukengerei en nog veel meer zijn verkrijgbaar in een minder milieubelastende variant. Neus eens rond in die biowinkel in je buurt of op een ecologische webshop zoals www.kudzu.be.

Denk na voor je koopt. Zeg neen tegen groenten in een plastic jasje en koop geen apart verpakte koeken. Kerstomaatjes of veggieburgers zitten soms ook in een **bakje van PET**, een interessanter alternatief voor gemeentes waar zachte plastics nog niet apart worden gesorteerd & opgehaald.

Koop in bulk. Het heeft misschien een *mindswitch* nodig, maar je kunt ook verpakkingen vermijden door je producten in bulk te kopen. Content is een **verpakkingsvrije winkel** in hartje Leuven waar ze droge voeding zoals rijst, cornflakes, noten, kruiden en nog veel meer verkopen naast shampoo, afwasmiddel, kuisproduct én heerlijk verse lokale groenten. Je neemt gewoon je **eigen potjes en zakjes** mee die aan de kassa worden gewogen. Je vult ze met je boodschappen, waarna ze opnieuw op de weegschaal worden gezet en je je rekening betaalt. Simpel niet? (Check hun uitgebreide productaanbod op <http://contentleuven.weebly.com/producten.html>)

Weet waar je online shopt! Meer en meer mensen bestellen online, maar vaak zit er een massa piepschuimvlokjes of **noppenplastic** bij je aankoop. Sommige webshops (zoals Kudzu) hergebruiken hun dozen en gaan creatief om met hun verpakkingen. Merk je dat een betreffende webshop niet licht omspringt met milieuvriendelijke verpakkingen, dan vermijd je deze liever.

Tot slot

Bij het beëindigen van dit artikel (26/02/17) verneem ik dat IUCN (International Union for Conservation of Nature) net een rapport heeft gepubliceerd waaruit blijkt dat kleding wassen en autorijden ook een aanzienlijke bijdrage leveren aan de vervuiling van onze oceanen. **Slijtsel van autobanden en microvezels** uit synthetische kleding maken maar liefst 58% uit van de 3,2 miljoen ton plastic die niet van een groter plastic voorwerp afkomstig zijn. We moeten dus nog meer dan ooit op zoek naar duurzame oplossingen.

Kristien Vermaelen

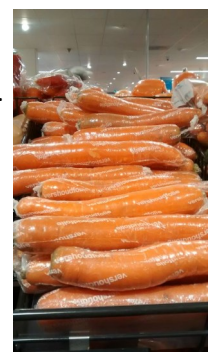
(Foto: ECO-oh!)

(Foto: Kristien Vermaelen)

(Foto: Kudzu.be)

(Foto: Kristien Vermaelen)

KLIMAATWERF '1001 BOMEN': boomplanting 1 maart

Op 1 maart plantte de groendienst van Stad Leuven op het pleintje voor het oude gemeentehuis van Heverlee drie inheemse loofbomen: twee winterlindes (*Tilia cordata*) en één zomereik (*Quercus robur*). Enkele trouwe fans van VHM keken nauwlettend toe en mochten zelfs deelnemen. Er komen later nog struiken rondom een hondenloopzone. Het bloemenveldje voor ons bijenhotel zal ook opnieuw ingezaaid worden met voedselrijke bloemen.

Ook in de vernieuwde Parkstraat werden vorige maand jonge straatboompjes geplant en op het Herbert Hooverplein komen nog meer bomen. Overall waar in de stad ruimte vrijkomt door het nieuwe circulatieplan, zullen nieuwe groene zones verschijnen.

De kleine ongemakjes die bomen veroorzaken wegen niet op tegen de enorme natuurvoordelen die bomen en stadsgroen aan de stadsbewoners leveren. Ze temperen de hogere temperaturen in de stad, zijn echte stofzuigers voor CO2 en stof en zorgen voor de opname van regenwater zodat het grondwaterpeil niet verder zakt. Wetenschappelijk onderzoek aan onze universiteit en over de hele wereld slaagt er steeds beter in om deze voordelen in cijfers uit te drukken. Zelfs economen drukken deze voordelen nu in euro's uit, voordelen die niet in rekening gebracht worden bij de kostprijs van goederen. Men spreekt van gratis ecosysteemdiensten.

Yvette Toison

(Foto: s: Rik Lenaert)

VAARTKOM OP ZONDAG

de speelse versie

De Vaartkom is in beweging. Lopende bouwprojecten worden afgerond en nieuwe projecten dienen zich aan. Appartementen, kantoren, bedrijfsruimtes, tentoonstellingszalen, ateliers, maar ook open ruimtes, groene plekken en waterlopen duiken op. De Vaartkom is meer dan een bouwterrein en een woon- en werkruimte. Het is een plek van cultuur, creativiteit, spel en ontspanning. Een plek waar heel wat te beleven valt, voor jong en oud, voor de rustige genietster en de actieve sporter.

Op zondag 30 april 2017 opent de stad samen met de buurt, met tal van organisaties en met u het Sluispark. Vanaf 14 uur kunt u er terecht voor een ontspannen namiddag met de kinderen. Een heleboel activiteiten op en rond het water geven je de mogelijkheid om deze plek op een andere manier te ontdekken. Een eendjeskraam, hengelen, rondleidingen, een natuurquiz, een bezoek aan De Hoorn, ... Een waterpistolengevecht zet de kroon op het werk.

Ook aan de Vaartkom zelf valt heel wat te beleven. De Havenfeesten dompelen je onder in een gemoedelijke familiale sfeer: springkastelen, een rommelmarkt, kajakken, oldtimers ...

's Avonds kan je genieten van een glas op de klanken van enkele Leuvense dj's.

U bent van harte welkom!

Datum: zondag 30 april 2017 vanaf 14 uur

Plaats: Sluispark/Vaartkom

Volledig programma: www.leuven.be

(Foto: leveninleuven.be)

VERSLAG VIERSEIZOENENWANDELING: DE DOODE BEMDE IN DE WINTER zondag 15 januari

Op 15 januari 2017 namen 15 wandelaars, waaronder 4 kinderen, deel aan de Vierseizoenenwandeling in de Doode Bemde. Iedereen was goed gekleed, velen hadden hun "botten" aan om de drassige beemde te trotseren. En zo vertrokken we vanop de parking aan de Reigersstraat in de richting van de monding van de IJse. Al snel bleek dat de bevers als een rode draad hun plaats doorheen de wandeling zouden opeisen. Aan het bankje met uitzicht op de Dijle vonden

we alvast de eerste verse beversporen. Een boom ligt er in het water en aan de oever vonden we de sporen van zijn pootjes (zie foto). We vervolgden onze weg en vonden wat verderop verse knaagsporen van de lieve diertjes. De afdruk van hun tanden was goed te zien in het hout. Gezien het aandringen van de bevers om op de wandeling een hoofdrol te spelen, heb ik dan maar besloten om een beverkoffer uit te lenen voor de volgende editie

van de Vierseizoenenwandeling op zondag 16 april. Misschien zien we dan zelfs een glimp van de paashaas, die die dag ook een hoofdrol zal spelen.

Onderweg kregen de deelnemers uitleg over hoe de zandige oeverwallen en de lemige tot kleiige komgronden ontstaan zijn. Aan de monding van de Leigracht in de IJse waren de eerste resultaten van de rioleringswerken in Sint-Joris-Weert zichtbaar. De samenstelling van het slib wordt hier machinaal gecontroleerd om zo de giftige stoffen, die de jarenlange lozingen van het rioolwater hebben aangebracht, te meten. Hier komt nu een einde aan en de natuur zal zich langzamerhand herstellen. De resultaten van herstel zijn al spectaculair merkbaar in de IJse, die na een gelijkaardige stop op het lozen van rioleringswater, op een tiental jaren tijd veel zuiverder is geworden. In de lente en zomer zullen we hier vissen en plantengroei kunnen observeren, wat getuigt van een goede waterkwaliteit.

Aan de oude poort van het kasteel van Overschie onderzochten we een boomstronk, die geveld werd door zwammen aan zijn voet en het binnendringen van insecten, schimmels en bacteriën. De boom was omgevallen door het gewicht van de

(Foto: Heidi Bertels)

klimop die hem begroeiide, maar een stuk stronk is blijven staan. Je kan er de stam van binnenin gaan bekijken en betasten: de bast en het spinthout waren al zo ver bewerkt door de verteringsorganismen, dat ze zacht aanvoelden. Deze substantie verwordt verder tot humus en dat ruikt echt wel lekker naar bos. We vervolgden onze weg langsheen Neerijse en zagen in de verte het Lindenhof, een pension voor oude paarden. We passeerden het kapelletje van Sint-Rochus en gingen naar het knuppelpad toe. In deze weide zie je wat de vernatting en verdichting door de regelmatige overstromingen doet met het landschap. De taaie pioniersplant Pitrus heeft zich zo sterk uitgebreid, dat de weide nog weinig bruikbaar is voor begrazing. Het uitzicht op de komgronden is hier spectaculair te noemen. Een plek waar je nog ver kan kijken.

Terug aan de parking werden de deelnemers bedankt en een goed reis naar huis gewenst. De volgende editie vindt plaats op 16 april. De bevers doen al mee, de Paashaas ook, en jullie?

Heidi Bertels

OXFAM FAIRTRADE NATUURWANDELING LEUVEN ZATERDAG 13 MEI

Op 'World Fairtrade Day' (zaterdag 13 mei) organiseert Oxfam Wereldwinkels regio Leuven een heuse Oxfam Fairtrade natuurwandeling in de stad. Op stap voor het Zuiden in samenwerking met Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw én Natuurpunt Leuven. Vertrek tussen 13 uur en 14.30 uur in Oww Leuven (Parijsstraat 56) voor een (h)eerlijke natuurwandeling in de stad met diverse proevertjes onderweg. Vanaf 15 uur zijn er optredens en animatie op het Joris Helleputteplein.

Kostprijs: € 3 voor volwassenen en € 2 voor kinderen onder 12 jaar.

Inschrijven via: regioleuven@oww.be

Inventarisatie holle wegen 2017

De meesten zullen het niet beseffen, maar het Dijleland heeft de hoogste dichtheid aan holle wegen van West-Europa. Het zijn er maar liefst 1500, verspreid over het grondgebied van de 10 gemeenten van het Dijleland.

Ruim 10 jaar geleden werden ze allemaal één voor één bezocht om op te lijsten welke planten er te vinden zijn. Dat leverde een ongelofelijke schat aan informatie op. Je zou het kunnen beschouwen als een historisch document.

In 2016 hebben we opnieuw een reeks van deze kleine landschapselementen bezocht om na te gaan hoe de situatie veranderd is.

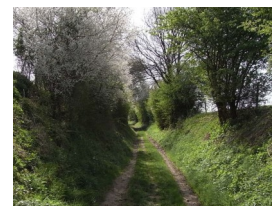
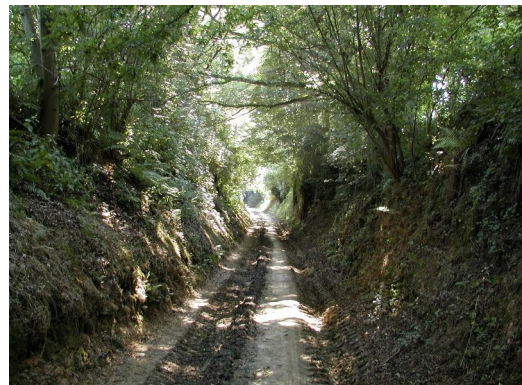
In 2017 zetten we dit werk verder. Wie geïnteresseerd is om mee op stap te gaan en de flora van deze ravijnen te leren kennen, kan aansluiten op één van de 11 uitstappen van begin april tot einde augustus.

Opgelet! Dit zijn geen gewone natuurwandelingen; we vullen de avond met het op naam brengen van plantensoorten, we maken gebruik van de flora en maken soortenlijsten. Dus: mensen die eens flink de benen willen strekken blijven misschien op hun honger zitten.

(Foto: Erik Malfait)

- **Dinsdag 11 april**, 18.30 uur: Bertem, parking achter gemeentehuis!!
- **Dinsdag 25 april**, 18.30 uur: Bierbeek, Warandevijver. Samenkomst: parking Weertsedreef, richting St-Joris-Weert! Vandaar carpoolen wij naar de Warandevijver.
- **Dinsdag 9 mei**, 19 uur: Neerijse, kruispunt Langerodestraat, Jan Vranckxstraat.
- **Dinsdag 23 mei**, 19 uur: Korbeek-Dijle, parking Moeys.
- **Dinsdag 6 juni**, 19 uur: Neerijse, Wolfshagen (parking hoeve Hinnemeure, appelfabriek).
- **Dinsdag 20 juni**, 19 uur: Loonbeek-Huldenberg, kruispunt Margijsbosweg, Nijvelsebaan, Grote Keistraat.
- **Dinsdag 4 juli**, 19 uur: Bierbeek, boshuis "Brise tout".
- **Dinsdag 18 juli**, 19 uur: Blanden, Kartuizerstraat (volgen tot aan bosrand Meerdaalbos).
- **Dinsdag 1 augustus**, 19 uur: Heverlee, Hoegaardsestraat (brug Meerdaalboslaan).
- **Dinsdag 15 augustus**, 19 uur: Overijse-Tombeek, Venusberg (Leemveldstraat tot het einde volgen).
- **Dinsdag 29 augustus**, 19 uur: Huldenberg, kruispunt De Limburg Stirumlaan, E. Gillisstraat.

Rik Lenaert

VERSLAG VENENWINTERTOCHT

Zondag 26 februari

Waar? Naar Odeigne, een deelgemeente van Manhay ten westen van La Baraque de Fraiture in de provincie Luxemburg.

Het weer? We hadden geen last van regen en konden zelfs genieten van zon en wind. Een dag later zou een ramp geweest zijn.

De afstand? Ik en nog meer dan 20 wandelaars maalden 17 kilometer af, blijkbaar nog niet genoeg voor een meisje dat constant links en recht van het pad liep.

Hoge Venen? Nee, dit gebied is 40 meter lager gelegen dan de Hoge Venen rond Signal de Botrange. De gidsen zezen er ons regelmatig op dat dit gebied vroeger vol bos stond, maar nu door beheerwerken meer een veenlandschap is. Ze hadden wat foto's mee om dit te bewijzen. Het uitzicht is even desolaat en ziet er hetzelfde uit maar is dus lager gelegen.

Sporen van...? Van herten en everzwijnen en van veenmos dat klaar stond om zijn sporen te verspreiden, maar eerst voor mooie rode kleuren zorgt.

Vogels? De echte vogelkenners hoorden en zagen er meer dan ik. Volgens de gids fluit een Waalse vink zonder de typische Suske Wiet... en dat kon ik ook zo horen. Soms zagen die vogelkenners wel het wit van een afgescheurde tak aan voor een vogel.

Bevers? In een grotendeels leeg veenlandschap waren de enkele boompjes die men had laten staan omgehakt door de bevers.

Aangevreten door? Een dennenappel die tot het bot is aangevreten, is het werk van een eekhoorn, eentje met

verdraaide schubben is het werk van een kruisbek.

Schuimend water? Nee, dit is geen vervuiling maar het werk van saponinen in het veenwater. Waar dat opgeklopt wordt aan watervalletjes krijg je echt schuimtaarten.

Pijpenstrootje? Is een echte woekeraar, die stikstofreserves in zijn voet opslaat en dan na de winter de andere planten onderdrukt omdat hij sneller opschiet. Men probeert met het schrappen van de bodem pijpenstrootje met voet en al te verwijderen.

Vele sparren op één spar? Deze boom was omgevallen maar niet dood, waardoor zijn takken omhoog waren geschoten en uitgegroeid tot bomen. Volgens de gids iets zeldzaam, hij had dit nog nooit eerder gezien bij sparren.

Economie of natuur? In de provincie Luxemburg werken nog vele duizenden mensen in de houtindustrie en die zien liever bossen dan venen. Het is dus zoeken naar een evenwicht. De gidsen legden uit dat het rooien tegenwoordig bijna volautomatisch gebeurt door grote machines bediend door één man.

China? Beuken worden hier opgekocht om ze in China te schillen en ze dan als rollen fineer terug aan België en de rest van de wereld te verkopen

Gidsen? Het waren gemotiveerde mannen die de venen goed kenden en ons op vele zaken zezen die we anders niet zouden gezien hebben.

Joseph Swillen

(Foto: Bernard Mecus)

Dagcursus : Natuurgids (Leuven)

Wil je graag groepen begeleiden in een de natuur in je buurt? Zoek je naar een combinatie van inhoudelijke kennis, natuurbeleving en engagement? Goed nieuws! Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw, Natuurpunt Leuven vzw en het Provinciedomein Kessel-Lo organiseren samen met Natuurpunt CVN een cursus Natuurgids.

De cursus biedt je heel wat inhoudelijke achtergrond dankzij een brede waaier aan thematische lessen; van dieren en planten tot landschappen, ecologie en natuurbeheer. Tijdens de methodieklessen leer je hoe je een boeiende wandeling uitstippelt en hoe je groepen vol enthousiasme in de natuur gidst. Daarnaast ga je regelmatig op excursie met ervaren gidsen. Je bezoekt de Doode Bemde, Wijgmaalbroek, Meerdaalwoud, Koeheide, Bertembos en tal van andere natuurgebieden. Op die manier breng je je opgedane kennis direct in de praktijk.

Opzet

De cursus bestaat uit 30 activiteiten, waarvan de helft natuurexcursies. De activiteiten worden gespreid over één jaar zodat je de natuur in elk jaargetij leert kennen. Na deze cursus heb je een brede basis over natuur en milieu en heb je basisvaardigheden rond het begeleiden van groepen opgedaan. Na het maken en presenteren van de opdrachten krijg je het OSCAR-getuigschrift.

Met dit getuigschrift kan je later een gidsenbadge van Natuurpunt CVN ontvangen, na het aantonen van praktijkervaring en gespecialiseerde didactische of inhoudelijke bijscholing. Meer informatie hierover ontvang je tijdens de cursus.

Praktisch

De theorielessen en excursies vinden plaats op woensdagvoormiddag van 9 uur tot 12 uur. De eerste bijeenkomst is op 13 september 2017 en de afronding is 20 juni 2018. Aan het begin van de cursus ontvang je het definitieve programma.

Inschrijven & handboek

Online inschrijven en betalen kan via het online formulier op www.natuurpunt.be. Het inschrijfgeld bedraagt € 240. Ben je lid van Natuurpunt of Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw, dan krijg je korting en betaal je € 216. Ben je 25 jaar of jonger bij aanvang van de cursus, dan betaal je € 180.

Na de registratie van je betaling ontvang je een mailtje met de link naar het digitaal leerplatform van deze cursus. Daar kun je het handboek gratis downloaden. Je kunt het handboek ook op papier bestellen (€ 18) door dit aan te vinken in het inschrijfformulier. Je handboek ligt dan klaar tijdens de eerste les. **Let op: dit handboek is een naslagwerk, de lessen volgen het handboek niet.**

Online inschrijven en betalen

Voor deze activiteit kan je online inschrijven en betalen via creditkaart, bancontact / online bankieren en overschrijving. Vermeld bij een overschrijving altijd het unieke betalingskenmerk (dat je per mail ontvangt) als gestructureerde mededeling bij je betaling zodat we je inschrijving definitief kunnen maken.

Na je inschrijving en nadat je betaling gekoppeld is, ontvang je een mailbevestiging. Mocht je binnen een paar minuten na je inschrijving geen mail ontvangen hebben, controleer dan of de mail tussen je SPAM zit en neem anders contact op met bovengenoemde begeleider.

Waar en wanneer?

13/09/2017 tot 20/06/2018

Afspraakplaats: Ecocentrum Provinciedomein Kessel-Lo,
Beemdenstraat 2, 3010 Kessel-Lo

Avondcursus : Natuurgids (Leuven)

Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw, Natuurpunt Leuven vzw en Provinciedomein Kessel-lo bieden samen met Natuurpunt CVN ook een avondcursus Natuurgids met eenzelfde opzet als de dagcursus aan, maar met enkele praktische verschillen:

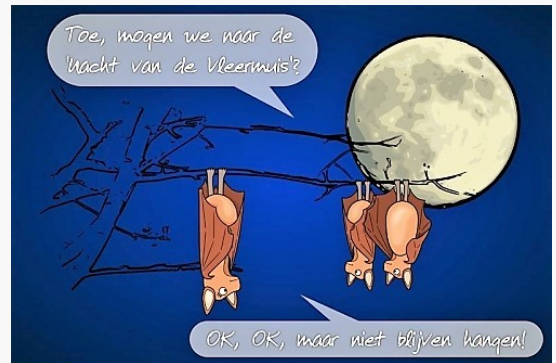
Praktisch

De theorielessen van de avondcursus vinden plaats op woensdagavond van 19.30 uur tot 22.30 uur. De excursies op zaterdagvoormiddag van 9 uur tot 12 uur. De eerste bijeenkomst is op 6 september 2017 en de afronding is op 23 juni 2018. Aan het begin van de cursus ontvang je het definitieve programma.

Waar en wanneer?

6/09/2017 tot 23/06/2018

Afspraakplaats: Infocentrum VHM, oud-deelgemeentehuis Heverlee,
Waversebaan 66, 3001 Heverlee

Zicht op het rietveld na de grote werken (zie vorige Tijdingen)

Ook de bevers doen aan grote werken.

(Foto: svda)

Zomerkamp Doode Bemde

Natuurbeheer en -beleving

16 - 23
juli 2017

Meer info
& inschrijvingen:

www.vhm.be

0499/59.30.16

 /doodebemde

*Doe jij
ook mee?*

VRIENDEN VAN
HEVERLEEBOS EN
MEERDAALWOUD vzw

Georganiseerd door
Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud